

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Евгения Борисова Димитрова, ДН

Ръководител катедра „Теория и методика на кинезитерапията“, НСА

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност **“професор“**
по професионално направление **7.4. Обществено здраве**
специалност **„Кинезитерапия“**

В конкурса за професор, обявен в Държавен вестник, бр.91/19.11.2019г. и в сайта на НСА за нуждите на катедра „Теория и методикана кинезитерапията“ към факултет „Обществено здраве, здравни грижи и туризъм“, като единствен кандидат участва **доц.Румяна Георгиева Ташева, доктор**. При обявяване на конкурса са спазени изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение.

1. Кратки биографични данни

Румяна Георгиева Ташева е завършила ВИФ „Георги Димитров“, като методист по Лечебна физкултура, втора специалност „Учител по физическо възпитание“. Има специализация «Медицинска физкултура» към Висш медицински институт, София. Работила е като кинезитерапевт в XXV-та и XXVII-ма поликлиники, РЦСМ „Дианабат“, София и като асистент, главен асистент и доцент (над 10г.) по кинезитерапия в НСА „Васил Левски“. Придобила е ОНС „Доктор“ след успешна защита на дисертационен труд на тема: „Кинезитерапевтично поведение при артроскопска реконструкция на предна кръстна връзка по метода Bone-patellar tendon-bone при спортисти“ (2005). Основател е и е председател на Българска организация по спортна кинезитерапия. Член е на Българското научно дружество по спортна медицина и кинезитерапия, Асоциацията на физиотерапевтите в България (АФБ), Българската ортопедична и травматологична асоциация (БОТА),

Дружество хирургия на ръката, International Federation of Sports Physiotherapy (IFSP), WCPT (World Confederation for Physical Therapy). Професионалните ѝ интереси са в областта на Спортна кинезитерапия, Кинезитерапия в ортопедията и травматологията, Кинезитерапия при гръбначни изкривявания, Кинезиология, Патокинезиология, Функционална диагностика и кинезитерапия при мускулно-скелетни дисфункции, Ерготерапия, Портфолио, Компетенции и стандарти на КТ/ФТ. Владее английски, руски, гръцки и немски език.

2. Общо описание на представените материали

Кандидатката доц. Румяна Георгиева Ташева, доктор, участва в конкурса със следната научна продукция:

- Монографии - 2 броя;
- Публикации - 25 броя.
- Учебник - 1 брой;

Публикациите могат да бъдат **класифицирани** както следва:

По вид:

- **Статии** – 18 бр. (9 от тях публикувани в национално списание „Медицина и спорт“, 4 в „Trakia Journal of Sciences“, 2 в списание „Военна медицина“, по 1 статия в „Journal of Applied Sports Sciences“, „Превенция и рехабилитация“ и „Неврорехабилитация“) по теми както следва: *Спортна кинезитерапия*: „Effect of hip adductors on basketball players balance“ [3], „Кинезитерапия при футболисти с хондромалация“ [15], „Кинезитерапия при реферални модели на екстензорите в колянна става при спортисти“ [22]; *Функционално изследване на опорно-двигателния апарат*: „Innovation of the pelvis tilt functional diagnostics in children“ [4], „Correlation between results of functional lordosis test and digital pelvic inclinometer“ [5], „Мускулна активност на низходящата част на трапецовидния мускул при упражнения от отворена и затворена кинетична вериги“ [10], „Система за функционална диагностика и профилактика на коленен комплекс“ [11], „Нервно мускулно-скелетно изследване на цервикален и цервикоторакален дял“ [19]; *Кинезитерапия*

в ортопедията и травматологията: „Physiotherapy for controlling the compensatory mechanisms after surgically treated complex acetabular fractures“[7], „Physiotherapy after surgically stabilized proximal tibia fracture“ [8], „Иновативни нервно-мускулни техники за biceps femoris“ [12], „Кинезитерапия за балансиране на контрактилните елементи на скапулата“ [14], „Физиотерапия при тендинопатия на m. biceps femoris“[21] и други области: „Въвеждане на ERGON Technique в кинезитерапията в България“[9], „Възможности за приложение на нервно-мускулен тейпинг“ [20], „Ефикасност на динамичните тестове за n. medianus след порезна рана“[25], „Въвеждане на портфолио във формалното обучение по кинезитерапия на магистри“[26], „SPA&WELLNESS – същност и приложение“[27] .

• **Доклади** – 7 бр., отпечатани на български и английски в Сборник с доклади от Първа национална научна конференция по трудова медицина, работоспособност и безопасност при работа (1 бр.), Congress Proceedings от FIEP European Congress и International Scientific Congress “Sport, Stress, Adaptation”, NSA “Vassil Levski”, Sofia, (5 бр.) и Proceeding book от International Scientific Congress “Applied Sports Sciences”(1 бр.) по следните теми: *Функционално изследване на опорно-двигателния апарат*: „Diagnostic of the foot in children via a tensometric platform“ [6], „Q-angle approbation of diagnostic potentialities in basketball players“[16], „Detailed functional diagnostic in lumbar lordosis through Hamstring length test“[17], „Approbation of the Matthias test“[23]; *Кинезитерапия в ортопедията и травматологията*: „Application of Mulligan's mobilization with movement techniques in patients after distal radius fracture“[18]; *Спортна кинезитерапия*: „Variability of m. quadratus lumborum in rhythmic gymnastics“[24] и [16]; *Промоция на здравето*: „Промоция на активен и здравословен начин на живот при хора със седящи професии“[13].

Класификация по значимост:

- Публикации и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с

научна информация (Индексирани в Web of Science, Показател Г 7.) – 6 броя [3, 4, 5, 6, 7, 8].

- Публикации и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове (Показател Г 8.) – 19 броя [9-27].

Класификация според езика на публикацията:

- Публикации и доклади на български език – 14 броя [9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 20, 21, 22, 25, 26, 27].
- Публикации и доклади на английски език – 11 броя [3, 4, 5, 6, 7, 8, 16, 17, 18, 23, 24].

Класификация по брой на съавторите:

- Самостоятелни - 12 броя [статии 7, 8, 9, 12, 14, 15, 19, 20, 21, 22, 26, 27];
- С един съавтор - 7 броя [статии 3, 4, 5, 10, 11 и доклади 17, 18];
- С двама и повече съавтори - 6 броя [статия 25 и доклади 6, 13, 16, 24, 23];

Рецензирани преди публикуване - 25 бр.

Кандидатката е автор на 2 монографии на тема: „Кинезитерапия при травми и заболявания в областта на тазобедрената става“ (2019) и „Съвременни аспекти в ерготерапията“ (2019) и 1 учебник – „Ерготерапия“ (2016).

3. Отражение на научните публикации на кандидата в литературата (известни цитирания)

Доц. Румяна Георгиева Ташева, доктор е представила информация относно следните цитирания:

- Цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 1 статия.
- Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране – 2 броя (1 монография и 1 статия).
- Цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране – 12 броя.

Общо 105 точки – отговаря на минималните национални изисквания ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника на НСА за академична длъжност „професор“.

4. Обща характеристика на дейността на кандидата

4.1. Учебно-педагогическа дейност (работа със студенти и докторанти)

Доц. Румяна Георгиева Ташева, доктор е утвърден преподавател в областта на кинезитерапията. Титуляр е на дисциплините: „Ерготерапия“, „КТ при спортни травми“, „Портфолио и изследване на случай – основни тестови инструменти според критериите на Европейския съюз“ в ОКС „Бакалавър“ и „Спортна кинезитерапия“ и „Кинезитерапия при спортни травми“ в ОКС „Магистър“ по специалност „Кинезитерапия“. Преподава в дисциплините: „Ортопедия и травматология с ортотика и протезиране“, „Кинезитерапия в ортопедия и травматология с ортотика и протезиране“, „Патокинезиология – функционален анализ и оценка“, „Учебно-клинична практика“, „Преддипломен клиничен стаж“ на студенти от специалност „Кинезитерапия“ ОКС „Бакалавър“. Преподава дисциплината „Кинезитерапия“ при студенти от Треньорски факултет, Индивидуален план.

Общата ѝ аудиторна заетост за предходната година е 831 аудиторни часа, от които 481 в ОКС „Бакалавър“ и 230 в ОКС „Магистър“ и 120 в ОНС „Доктор“. Извънаудиторната ѝ заетост е 606 часа.

Доц. Румяна Георгиева Ташева, доктор участва в обсъждането и разработването на нови учебни планове за специалност „Кинезитерапия“, ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“, съобразени със съвременните изисквания за осигуряване на знания, умения и компетенции в професията. Разработва учебни програми по дисциплините: „Ерготерапия“, „Кинезитерапия при спортни травми“, „Портфолио“, „Спортна кинезитерапия“, „Модалности на научно-изследователската дейност в кинезитерапията/физиотерапията“,

„Методология на научните изследвания по кинезитерапия /физиотерапия“, „Специализирани методики в спортната физиотерапия/кинезитерапия“. Научен ръководител е на докторанти и преподава в ОНС „Доктор“ по дисциплините: „Кинезитерапия - научно аргументиране“, „Модалности на научно-изследователската дейност в кинезитерапията/физиотерапията“, „Методология на научните изследвания по кинезитерапия/физиотерапия“, „Специализирани методики в спортната физиотерапия/кинезитерапия“, „Съвременни специализирани методики на кинезитерапията при нарушена невродинамика“. Осъществява научно ръководство на курсови и дипломни работи на студенти. За периода 2013-2019г. има 3-ма успешно защитили дипломанти в ОКС „Бакалавър“ и 14 успешно защитили дипломанти в ОКС „Магистър“. Участва в организиране и провеждане на Практически държавен изпит в клинични бази. Участва в рецензирането на дипломни работи и учебни програми. Поддържа високо ниво на продължаващо обучение чрез участие в над 35 специализирани курса за повишаване на професионалната си квалификация в България и извън страната. Участва в преподавателска мобилност по програма Еразъм+ през 2016-17 учебна година (Лисабон, Португалия) и преподаване на английски на входящи Еразъм студенти. Получила е сертификат за покриване на част от международните ключови компетенции по Спортна кинезитерапия, базиран на експертно тестване и портфолио за публикации, научно-изследователска дейност и професионални умения (Certificate of Sports Physiotherapy Competencies – 06.07.2007) от International Federation of Sports Physiotherapy в рамките на Sports Physiotherapy For All project, Leonardo Da Vinci Funded Project.

4.2. Научна и научно приложна дейност

От представените за рецензиране 25 публикации доц. Румяна Георгиева Ташева, доктор е водещ автор в 20 публикации (16 статии и 4 доклади), втори автор е в 5 публикации (3 статии и 2 доклада), и

следващ съавтор в 2 публикации. Автор е на 2 монографии и 1 самостоятелен учебник.

Тя има участия в 35 национални и международни научни форуми (в част от тях е член на организационен комитет, поканен лектор и водещ научни заседания), организирани от Българското научно дружество по спортна медицина и кинезитерапия, Асоциацията на физиотерапевтите в България (АФБ), Българска ортопедична и травматологична асоциация (БОТА), Българска асоциация по артроскопия и спортна травматология (БААСТ), Дружество хирургия на ръката, WCPT (World Confederation for Physical Therapy), NOVEL PT и др. Отличена е с първа награда за най-добър постер на тема: "The effect of motor control physiotherapy after a hang glider's surgically treated multiple trauma" на 8th Congress of Sports Medicine Association of Greece, проведен съвместно с 5th Greek-Cypriot Sports Medicine Congress (May 12-14 2006, Thessaloniki) и Certificate for the phenomenal and worthy keynote presentation: "Tasheva, R., et al (2018) Comparison of the results of the Chijin index and the iSTEP tensometric platform." На 5th International Novel Physiotherapy conference and Expo on Novel Physiotherapists, Berlin, Germany, 19-20 March.

Участва в рецензирането на статии и доклади. Член е на научни журита с рецензии и становища за присъждане на ОНС „Доктор“ (1 рецензия и 2 становища) и академична длъжност „Доцент“ (3 становища).

Научен ръководител е на 4 успешно защитили ОНС „Доктор“.

4.3. Внедрителска дейност

Доц. Румяна Георгиева Ташева, доктор е експерт по проектна дейност и създаване на професионални компетенции и стандарти, и включването им в образователния процес. Член е на централната група към европейски проект „Sports Physiotherapy for All“ към програмата Леонардо да Винчи. Ръководител е на 4 институционални

научноизследователски и внедрителски проекти по ФНИ на НСА "Васил Левски" на следните теми:

1. Промоция на здравословен и активен начин на живот при хора със седящи професии (2014-2015);
2. Кинезитерапия за профилактика на постуралните нарушения при деца (2016);
3. Функционална диагностика за профилактика на плоскостъпието при деца (2017);
4. Кинезитерапия за профилактика на спиналната болка при учители (2019).

Участва в организацията и оборудването на учебни зали, преподавателски кабинети, зали за практически упражнения по кинезитерапия и др.

4.4. Приноси (научни, научно приложни, приложни)

Считам, че най-сериозни научни и научно приложни са приносите на кандидатката в областта на **кинезитерапията при травми и заболявания на опорно-двигателния апарат**, разгледани детайлно както в *монографията ѝ* на тема „Кинезитерапия при травми и заболявания в областта на тазобедрената става“ (2019), където е представен алгоритъм за изследване и методики на кинезитерапия при травми и заболявания в областта на тазобедрената става, разработени на базата на обстоен критичен анализ на съвременни литературни източници и практически опит на автора, *така и в част от публикациите* – [статии 7, 8, 14 и доклад 18]. Изследван е ефекта от прилагане на кинезитерапия за контрол на компенсаторните механизми след хирургично лечение на фрактури на ацетабулума [статия 7], функционално възстановяване след фрактури в проксималната част на тибията [статия 8]. Направен е кинезиологичен анализ и оценка на ролята на кинезитерапията за балансиране на мускулите двигатели на лопатката [статия 14]. Публикувани са резултати от приложението на мануални техники за ставна мобилизация, съчетани с движения по

Mulligan след счупвания в дисталната част на радиуса [доклад 18]. Създадени са и са апробирани методики на кинезитерапия с критичен анализ на резултатите при ацетабуларни фрактури, мекотъканни увреди и дисфункции в областта на раменния комплекс, колянната става и фрактури на дисталния радиус. Уточнени са методически указания и противопоказания при редица травми и заболявания на опорно-двигателния апарат. Приносите в тази научна област са разширени и специализирано насочени към **спортна кинезитерапия**: Създаден е алгоритъм на кинезитерапия при футболисти с хондромалация, приложението на който води до редуциране на болката, възстановяване на подвижността на пателата, постигане на баланс между m. vastus medialis и m. vastus lateralis и релаксиране на илиотибиалния тракт [статия 15]. Описана е методика на изследване и физиотерапия, включваща мануално-терапевтични техники при тендинопатия на m. biceps femoris при спортисти [статия 21]. Предложена е методика на кинезитерапия при реферални модели на екстензорите в колянна става при спортисти [статия 22]. Изследвано е състоянието на m. quadratus lumborum при гимнастички [доклад 24]. Създадени са, модифицирани са и са апробирани редица методи за изследване в областта на спортната кинезитерапия. Част от методите на изследване и кинезитерапия са внедрени и в педагогическата ѝ дейност, чрез включване в учебните програми.

Принос за науката и кинезитерапевтичната практика е и публикуваната **монография** на тема „Съвременни аспекти в ерготерапията“ (2019), която е един от научните източници за подготовка по въведената нова учебна дисциплина за специалност кинезитерапия. Разработен е речник на основните понятия в Ерготерапията. Обособени са инструментите за оценка. Разработени са стратегии за лечение и обучителни терапии при редица социално значими заболявания. Направен е задълбочен преглед на публикациите и се споделя собствен опит по проучения проблем. Със значителен приложен принос е и разработеният **учебник** „Ерготерапия“ (2016). Той

създава условия за придобиване на теоретични познания и практически умения по ерготерапия. Написан е на ясен, достъпен език, при спазване на терминологията, добре структуриран, подреден и онагледен. Той е основна част от обучението на студентите.

От съществено значение са и приносите ѝ в областта на **функционалното изследване на опорно-двигателния апарат** [статии 4, 5, 10, 11, 19, 25 и доклади 6, 16, 17, 23]: Въведени са методи за изследване в областта на *постуралните нарушения* с използване на съвременни уреди (като инклинометър, сколиометър, биофийдбек и др.) и са разработени методики за приложението им [статии 4, 5, 14, 19 и доклади 23]. Изследвана е корелацията с конвенционално използвани методи на изследване. Разработена е иновативна методика за изследване на болката чрез въвеждане на метода на алгометрията. Актуализирана е методиката за функционално изследване на ходилото при деца, с въвеждане на тензометрична платформа [доклад 6]. Разработена е система за изследване при травми и заболявания в областта на тазобедрената става. Разработени са **профилактични програми** насочени към спортен травматизъм, постурални нарушения, плоскостъпие, професионални увреди на работното място и др.

Значителни са и научно приложните приноси на кандидатката в областта на нови за Българската практика **терапевтични методи** [статии 9, 12, 20]. Актуализирани са методиките на кинезитерапия чрез апробиране и обучаване в ERGON technique [статия 9], мускулно-енергийни и нервно-мускулни техники [статия 12], кинезиологичен тейпинг [статия 20] и др. Правят впечатление многостранните интереси на авторката при професионалното проучване на различните методи и приноса ѝ за въвеждането им в практиката.

Разработени са иновативни методики за **промоция на здравословен и активен начин на живот** при работещи със седящи професии [доклад 13]. Анализирана е същността на SPA wellness в ранните години на поява в България [доклад 27].

Интересна е и статия 26 посветена на „Въвеждане на портфолио във формалното обучение по кинезитерапия на магистри“. Разработени са инструменти за тестване на компетенциите във формалната и неформалната форми на обучение. Въведени са и е анализирана същността на основни понятия с *принос към обучението по кинезитерапия.*

5. Оценка на личния принос на кандидата

В представените за рецензиране научни публикации се установява сериозен личен принос на кандидата и добра работа в екип. Доц. Румяна Георгиева Ташева, доктор се включва активно в преподавателската работа и в различни дейности, свързани с университета като: участие в подготовката на документацията по повод програмната акредитация на специалност „Кинезитерапия“ за ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“; участие в проучването, закупуването и въвеждането на нови за Българската кинезитерапевтична практика апарати за функционално изследване и методики за работа с тях. Ръководител е на национални и международни научно-изследователски и образователни проекти. Отговорник е по научно-изследователка, проектна и международна дейност към катедра ТМКТ на НСА. Има получени редица грамоти, удостоверения и отличия.

6. Критични бележки

Препоръчвам бъдещите разработки да акцентират на кинезитерапията, базирана на клинични доказателства. Да се използва подходяща статистическа обработка на данните и анализ на резултатите от клинични изследвания, за утвърждаване в практиката на проучваните от кандидатката съвременни и иновативни методи на изследване и кинезитерапия.

7. Лични впечатления

Доц. Румяна Георгиева Ташева, доктор е преподавател с отлична теоретична и практическа подготовка, уважавана от своите колеги и студенти.

Научната и преподавателската дейност на доц. Румяна Георгиева Ташева, доктор покрива изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България, ППЗРАСРБ и съответния Правилник на НСА „Васил Левски“. Не съм установила плагиатство.

8. Заключение:

Имайки предвид гореизложеното, предлагам **доц. Румяна Георгиева Ташева, доктор** да бъде избрана за „професор“ по професионално направление **7.4. Обществено здраве, специалност „Кинезитерапия“**.

20.02.2020 г.

Рецензент:

/проф. Евгения Димитрова, ДН/

Review

Reviewer: Prof. Evgenia Dimitrova, DSc, Head of Department of TMKT, NSA
"Vasil Levski", Sofia

of materials submitted for participation in a competition

to occupy the academic position "Professor"

In the professional direction 7.4. Public health

Specialty "Physiotherapy"

In the competition for professor, announced in the State Gazette, issue 91/19.11.2019 and on the site of the NSA for the needs of the department "Theory and Methods of Kinesitherapy" at the faculty "Public Health, health care and tourism", as the only candidate involved **assoc. prof. Rumyana Georgieva Tasheva, Ph.D.** When the competition is announced the requirements of the Law for development of the academic staff of the Republic of Bulgaria, and its rules of application are met.

1. Short biographical data

Rumyana Georgieva Tasheva graduated from AWF "Georgi Dimitrov", as a Methodist in medical gymnastics (Physiotherapist), second specialty "Teacher of Physical Education". There is specialization «Medical Physical Culture» at the Higher Medical Institute, Sofia. She has worked as a physiotherapist in XXV and XXV polyclinics, RCSM Dianabat, Sofia and as assistant professor, and associate professor (over 10 y.) in Kinesitherapy at the National Sports Academy "Vasil Levski". She has acquired a PhD after successful protection of dissertation work on the topic: "Kinesitherapeutic behavior in the arthroscopic reconstruction of the anterior cruciate ligament by the method Bone-patellar tendon-bone in athletes" (2005). She is founder and chairman of the Bulgarian organization of Sports Kinesitherapy. She is a member of the Bulgarian Society of Sports Medicine and Kinesitherapy, the Association of

Physiotherapists in Bulgaria (AFB), the Bulgarian Orthopedic and Traumatology Association (BOTA), Arm surgery, International Federation of Sports Physiotherapy (IFSP), WCPT (World Confederation for Physical Therapy). Her professional interests are in the field of sports kinesitherapy, kinesitherapy in orthopedics and traumatology, kinesitherapy on postural deformities, kinesiology, pathokinesiology, functional diagnostics and kinesitherapy in musculoskeletal dysfunctions, occupational therapy, portfolio, competencies and standards of KT/PT. Fluent in English, Russian, Greek and German.

2. A general description of the materials presented

The candidate Assoc. Prof. Rumyana Tasheva, PhD, participates in the competition with the following scientific production:

- Monographs – 2 numbers;
- Publications – 25 numbers
- Textbook – 1 number;

Publications can be classified as follows:

By type:

- Articles – 18 numbers (9 of them published in the National magazine "Medicine and Sport", 4 in the "Trakia Journal of Sciences", 2 in the magazine "Military Medicine", 1 article in the "Journal of Applied Sports Sciences", "Prevention and rehabilitation" and "neurorehabilitation") on topics as follows: *Sports Kinesitherapy*: "Effect of hip adductors on basketball players balance" [3], "Kinesitherapy for footballers with Chondromalacia" [15], "Kinesitherapy in case of knee extensors referral models in athletes" [22]; *Functional assessment of the musculoskeletal system*: "Innovation of the pelvis tilt functional diagnostics in children" [4], "Correlation between results of functional lordosis test and digital pelvic inclinometer" [5], "Muscular activity of the downward part of the trapezius muscle in open and closed kinetic chain exercises" [10], "A system for functional diagnostics and prevention of the

knee complex "[11], "Nerve musculoskeletal examination of cervical and cervicothoracic spine "[19]; *Kinesitherapy in Orthopedics and Traumatology*: "Physiotherapy for controlling the compensatory mechanisms after surgically treated complex acetabular fractures" [7], "Physiotherapy after surgically stabilized proximal tibia fracture" [8], "Innovative Neuromuscular techniques for biceps femoris"[12], "Kinesitherapy for balancing the contractile elements of the scapula "[14], "Physiotherapy with biceps femoris tendinopathy"[21] and *other areas*: "Introduction of ERGON Technique in Kinesitherapy in Bulgaria"[9], "Possibilities for application of neuromuscular taping" [20], "Efficiency of the dynamic tests for n. medianus after the rewound"[25], "Introduction of portfolio in formal training in kinesitherapy of Masters"[26], "SPA & WELLNESS – Essence and application" [27].

- Reports – 7 numbers printed in Bulgarian and English in the Congress Proceedings from the First National scientific conference on Occupational Medicine, employability and safety at work (1 number), Congress Proceedings by FIEP European Congress and International Scientific Congress "Sport, Stress, Adaptation", NSA "Vassil Levski", Sofia, (5 numbers) and Proceeding book from International Scientific Congress "Applied Sports Sciences" (1 numbers) On the following topics: *Functional examination of the musculoskeletal system*: "Diagnostic of the foot in children via a tensometric platform" [6], "Q-angle approbation of Diagnostic potentialities in basketball players" [16], "Detailed functional Diagnostic in Lumbar lordosis through Hamstring length test "[17], "Approbation of the Matthias test "[23]; *Kinesitherapy in Orthopedics and Traumatology*: "Application of Mulligan's mobilization with movement techniques in patients after distal radius fracture" [18]; *Sports Kinesitherapy*: "Variability of quadratus lumborum muscle in rhythmic gymnastics" [24] and [16]; Health promotion: "Promotion of an active and healthy lifestyle in people with a seated occupation" [13].

Classification by importance:

- Publications and reports published in scientific journals, referenced and indexed in world-renowned databases of scientific information (indexed in Web of Science, indicator D 7.) – 6 numbers [3, 4, 5, 6, 7, 8].
- Publications and reports published in non-referenced journals with scientific review or published in edited collective volumes (indicator D 8.) – 19 numbers [9-27].

Classification according to the language of the publication:

- Publications and reports in Bulgarian language – 14 numbers [9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 20, 21, 22, 25, 26, 27].
- Publications and reports in English – 11 numbers [3, 4, 5, 6, 7, 8, 16, 17, 18, 23, 24].

Classification by number of co-authors:

- Self – 12 numbers [Articles 7, 8, 9, 12, 14, 15, 19, 20, 21, 22, 26, 27];
- One co-author-7 numbers [Articles 3, 4, 5, 10, 11 and reports 17, 18];
- With two or more co-authors – 6 pieces [Article 25 and reports 6, 13, 16, 24, 23];

Peer reviewed before publication-25 numbers.

The candidate is the author of 2 monographs: "Kinesitherapy for the hip Joint trauma and diseases" (2019) and "Modern Aspects of Ergotherapy" (2019) and 1 textbook – "Ergotherapy" (2016).

3. Impact of the candidate's scientific publications in literature (known citations)

Assoc. prof. Rumyana Tasheva, Ph.D. submitted information about the following citations:

- Citations quoted in scientific journals, referenced and indexed in world-famous databases with scientific information – 1 article.
- Citations quoted in the monographs and scientific peer-reviewed volumes – 2 (1 monograph and 1 article).

- Citations or reviews in non-referenced journals with scientific review – 12.

A total of 105 points – meets the minimum national requirements for the academic position of "Professor".

4. General characteristics of the applicant's activities

4.1. Educational and pedagogical activities (work with students and doctoral candidates)

Assoc. prof. Rumyana Tasheva, Ph.D. is an established lecturer in the field of Kinesitherapy. She is the holder of the disciplines: "Ergotherapy", "KT in sports injuries", "Portfolio and case study-basic test tools according to the criteria of the European Union" in the "Bachelor" program and "Sports Kinesitherapy" and "Kinesitherapy in sports injuries" in Master's degree in kinesitherapy. She teaches in the disciplines: "Orthopedics and traumatology with orthotics and prosthetics", "Kinesitherapy in orthopedics and traumatology with orthotics and prosthetics", "Patkinesiologie – functional analysis and evaluation", "Clinical Practice" of Students of specialty "Kinesiherapy" – Bachelor program. She teaches the discipline "Kinesitherapy" for students from the coaches faculty, individual plan. Its total lecture-employment for the previous year is 831 auditorium hours, of which 481 in the "Bachelor" program, and 230 in Master's, and 120 in PhD.

Assoc. prof. Rumyana Tasheva, Ph.D. participates in the discussion and development of new curriculum for specialty "Kinesiherapy" – "Bachelor" and "Master's", tailored to the contemporary requirements for providing knowledge, skills and competencies in the PT profession. Develops curriculars in disciplines: "Ergotherapy", "Kinesitherapy in sports injuries", "Portfolio", "Sports kinesitherapy", "Modality of research in kinesitherapy", "Methodology of research in kinesitherapy", "Specialized methodologies in sports kinesitherapy".

She is a scientific tutor of PhD students and teaches in PhD program in the disciplines: "Kinesitherapy – scientific argumentation", "Modality of research

in kinesiotherapy", "Methodology of research in kinesiotherapy", "Specialized methodologies in sports physiotherapy", "Modern specialized methodologies of kinesiotherapy for pathoneurodynamics". She performs scientific guidance on term papers and diploma works of students. For the period 2013-2019 years she has 3 successfully defended graduates in the "Bachelor" degree and 14 successfully defended graduates in the master's program. She participates in organizing and conducting a practical state exam in clinical bases. She participates in the review of graduation papers. She maintains a high level of continuing education through participation in more than 35 specialized courses to increase her professional qualification in Bulgaria and abroad. She participates in teaching Erasmus+ mobility in the 2016-17 school year (Lisbon, Portugal) and teaching to incoming Erasmus+ students. She has received a certificate to cover part of the international key competencies of sports kinesiotherapy, based on expert testing and portfolio for publications, research and professional skills (Certificate of Sports Physiotherapy Competencies – 06.07.2007) from the International Federation of Sports Physiotherapy within the Sports Physiotherapy For All project, Leonardo Da Vinci Funded Project.

4.2. Scientific and scientific applied activities

From the 25 publications presented, assoc. prof. Romyana Tasheva, Ph.D. is a leading author in 20 publications (16 articles and 4 reports), a second author in 5 publications (3 articles and 2 papers), and next co-author in 2 publications. She is an author of 2 monographs and 1 self-contained textbook. She has participations in 35 national and international scientific forums (in part of them she is a member of organizing committee, invited lecturer and leading scientific meetings), organized by the Bulgarian Society of Sports Medicine and Kinesiotherapy, the Bulgarian Association of Physiotherapists (BAPT), Bulgarian Orthopedic and Traumatology Association (BOTA), Bulgarian Association of Arthroscopy and Sports traumatology (BAAST), Arm

surgery, WCPT (World Confederation for Physical Therapy), NOVEL PT, etc. She is awarded with first prize for the best poster on the subject: "The effect of motor control physiotherapy after a hang glider's surgically the treated multiple trauma" of the 8th Congress of Sports Medicine Association of Greece, jointly held with the 5th Greece-Greek Sports Medicine Congress (May 12-14 2006, Thessaloniki) and Certificate for the phenomenal and worthy keynote presentation: "Tasheva, R., et al (2018) Comparison of the results of the Chijin index and the iSTEP tensometric platform." The 5th International Novel Physiotherapy Conference and Expo on Novel Physiotherapists, Berlin, Germany, 19-20 March.

She participates in the review of articles and reports. She is a member of scientific juries with reviews and opinions for the awarding of the PhD degree (1 review and 2 opinions) and academic position "Associate Professor" (3 opinions). She is a scientific director of 4 successfully defended PhD students.

4.3. Implementation activity

Assoc. prof. Romyana Tasheva, Ph.D. is an expert in project activity and creation of professional competencies and standards, and their inclusion in the educational process. She is a member of the Central Group to the European project "Sports Physiotherapy for All" to Leonardo da Vinci program. She is head of 4 institutional research and implementation projects under the National Sports Academy "Vasil Levski" on the following topics:

1. Promotion of healthy and active lifestyle in people with seated professions (2014-2015);
2. Kinesitherapy for the prevention of postural disorders in children (2016);
3. Functional diagnostics for the prevention of the flat foot in children (2017);
4. Kinesitherapy for prevention of spinal pain in teachers (2019).

She participates in the organization and equipping of training halls, teaching offices, practice rooms for kinesitherapy, etc.

4.4. Contributions (scientific, scientifically applied, applied)

I believe that the most serious scientific and scientifically applied are the contributions of the candidate in the field of *kinesitherapy for trauma and diseases of the musculoskeletal system*, examined in detail both in its monograph on the topic "Kinesitherapy for the hip joint trauma and diseases"(2019), where an algorithm for research and methodologies of kinesitherapy for the hip joint trauma and diseases is presented, developed on the basis of thorough critical analysis of modern literary sources and practical experience of the author as well as in part of the publications – [articles 7, 8, 14 and report 18]. The effect of the application of kinesitherapy for the control of compensatory mechanisms after surgical treatment of the acetabular fractures [article 7], functional recovery after the proximal tibial fractures [article 8] has been investigated. A kinesiological analysis and evaluation of the role of kinesitherapy for balancing the scapular muscles were made [article 14]. Results from the application of MWM were published, following fractures in the distal part of the radius [report 18]. The methodologies of kinesitherapy with a critical analysis of the results of acetabular fractures, soft tissue injuries and dysfunctions in the shoulder complex, knee joint and fractures of the distal radius have been created and have been tried. There are detailed methodological indications and contraindications in a number of traumas and diseases of the musculoskeletal system. Contributions to this scientific field are extended and specialized in *sports kinesitherapy*: An algorithm of kinesitherapy was created for footballers with chondromalation, the application of which leads to pain reduction, restoration of the mobility of the patella, striking a balance between vastus medialis and vastus lateralis muscles and relaxation of the iliac tract [article 15]. A methodology of research and physiotherapy has been described, including manual and therapeutic techniques for the tendinopathy of biceps femoris in athletes [article 21]. A methodology of kinesitherapy is proposed for the knee of the extensors in the case of athletes [article 22]. The condition of quadratus

lumborum in gymnasts has been investigated [report 24]. A number of methods of research in the field of sports kinesitherapy are created, modified and have been tried. Part of the methods of research and kinesitherapy are also implemented in her pedagogical activities, through inclusion in the curricula.

Contribution to science and kinesitherapy practice is also the published *monograph* on "Modern Aspects of Ergotherapy" (2019), which is one of the scientific sources for preparation of the new school discipline for specialty kinesitherapy. A glossary of basic concepts in Ergotherapy has been developed. The evaluation tools are defined. Strategies for treatment and training therapies have been developed for a number of socially significant diseases. An in-depth review of the publications has been made and its own experience of the investigated issue is shared. The developed textbook "Ergotherapy" (2016) was also a significant contribution. It creates conditions for acquiring theoretical knowledge and practical skills in occupational therapy. It is written in clear, accessible language, respecting the terminology, well structured, orderly and illustrated. It is a major part of student training.

It is essential that its contributions in the field of *functional examination of the musculoskeletal system* [articles 4, 5, 10, 11, 19, 25 and reports 6, 16, 17, 23]: Methods of investigation in the field of postural disorders with the use of modern appliances are introduced (such as Inclinator, Scolimeter, biofeedback, etc.) And methodologies have been developed for their application [articles 4, 5, 14, 19 and 23]. Correlation with conventionally used test methods was investigated. An innovative methodology for pain testing was developed by introducing the method of algometry. Updated methodology for the functional study of foot in children, with the introduction of a tensometric platform [report 6]. A system for investigation of the hip joint trauma and diseases is developed. Prophylactic programs aimed at sports traumatism, postural disorders, flat foot, occupational damage in the workplace, etc. have been developed.

The candidate's scientifically applied contributions in the field of *new therapeutic methods for the Bulgarian practice* [articles 9, 12, 20] are significant. The methodologies of kinesitherapy were updated by application and training in ERGON technique [article 9], muscle energy and neuromuscular techniques [article 12], kinesiological taping [article 20], etc. They are impressed by the multifaceted interests of the author in the professional study of the different methods and her contribution to their implementation in practice. Innovative methodologies for promotion of healthy and active lifestyle in working with sitters professions have been developed [report 13]. The essence of SPA Wellness was analyzed in the early years of the appearance in Bulgaria [report 27]. It is interesting and article 26 dedicated to "Introduction of portfolio in the formal training in kinesitherapy of masters". Tools for testing competencies in formal and informal forms of learning have been developed. They have introduced and analyzed the essence of basic concepts, contributing to the teaching of kinesitherapy.

5. Assessment of the applicant's personal contribution

The scientific publications presented for review establish a strong personal contribution of the applicant and a good teamwork. Assoc. prof. Rumyana Tasheva, Ph.D. is actively involved in teaching work and in various activities related to the university, such as: participation in the preparation of the documentation for the program accreditation of specialty "Kinesiherapy" for Bachelor and Master's programs; participation in the study, purchase and introduction of new for the Bulgarian kinesitherapeutical practice apparatus for functional examination and methodologies for working with them. She is head of national and international research and educational projects. She is responsible for scientific research, project and international activities at the department TMKT of National Sports Academy. A number of diplomas, certificates and distinctions have been received.

6. Critical remarks

I recommend that future developments accentuate kinesitherapy based on clinical evidence. To use appropriate statistical data processing and analysis of the results of clinical studies, to validate in the practice of the candidate studied modern and innovative methods of research and kinesitherapy.

7. Personal impressions

Assoc. prof. Rumyana Tasheva, Ph.D. is a lecturer with excellent theoretical and practical training, respected by her colleagues and students. The scientific and teaching activities of Assoc. prof. Rumyana Tasheva, Ph.D. meets the requirements of the Law for development of the academic staff of the Republic of Bulgaria, and the relevant rules. I haven't established plagiarism.

8. Conclusion

Given the above, I suggest assoc. prof. Rumyana Tasheva, Ph.D. to be chosen as "Professor" in professional direction 7.4. Public health Specialty "Kinesitherapy".

February 20, 2020

Reviewer:

Prof. Evgenia Dimitrova, DSc